ప్రభుత్వ వ్యవసాయక ఆర్థిక వ్యవస్థపై సామ్రాజ్యవాద దాడి ఒరిస్సా రైతాంగం ముందున్న కర్తవ్యం

జి.బి.నాథ్

ఒరిస్సా చాషీమూలియా సంఘు రాష్ట్ర మహాసభకు హాజరైన ప్రతినిధులందరికీ ఆహ్వాన సంఘం తరపున ఆహ్వానం పలుకుతున్నాము. అటవీ భూములపై హక్కుకోసం, నీళ్ళకోసం, కోస్తా తీరంలో పర్యావరణ రక్షణ కోసం, సన్నకారు రైతాంగపు హక్కుల కొరకు, కౌలుదార్ల హక్కుల కొరకు, వ్యవసాయ కూలీల, మైనారిటీల, దళితుల హక్కుల కొరకు చాషీమూలియా సంఘం ఒరిస్సాలో ఎన్నో పోరాటాలు చేసింది. రాష్ట్రంలోని రైతాంగంపై ఆ సంస్థకు గల నిబద్ధత ఫలితమే ఈ మహాసభ.

ఒరిస్సా ప్రజానీకపు ప్రధాన వృత్తి వ్యవసాయం. అది రాష్ట్ర ఆదాయపు వనర్లలో ప్రధానమైనది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో 85 శాతం మంది వుండగా వారిలో 75 శాతం మంది వ్యవసాయంపై ఆధారపడ్డవారే. ఈ గ్రామీణ రైతాంగం – స్వతంత్ర భారతంలో దున్నేవానికే భూమి లభిస్తుందన్న ఆశతో జాతీయ పోరాటంలో పాల్గొంది. దానికనుగుణంగా భూమిపై దళారీల ఆధిపత్య రద్దు, భూములపై సీలింగు, మిగులు భూముల పంపిణీ మొదలగు చర్యలు చేపట్టారు. 1960లో భూ సంస్కరణల చట్టం చేశారు కానీ, మిగులు భూమిని పేద రైతాంగానికీ, వ్యవసాయ కూలీలకు పంపిణీ చేయడంలో అంతులేని జాప్యం జరిగింది. ఈ చట్టం 1972లో అనేక రాయితీలతో అమలులోకి వచ్చింది. భూ సంస్కరణల గురించి చేసిన ప్రకటనకూ, దాని అమలుకూ మధ్య జరిగిన ఆలస్యం కారణంగా – ప్రత్యేకంగా భూ పరిమితి విషయంలో అనేక బినామీ చర్యలకు అవకాశం లభించింది. ఆవిధంగా చట్టంలోని అంశాలను అమలుచేయలేని పరిస్థితి కల్పించారు. భూ పరిమితిచట్టం అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత భూ పంపిణీ కోసం మిగిలిన భూమి చాలా తక్కువ. పంపిణీ చేసిన భూములు కూడా వ్యవసాయానికి పనికిరానివిగా వున్నాయి. కొన్ని సందర్భాలలో ఆ భూములను భూస్వాములు మరల ఆక్రమించుకున్నారు. నిజానికి భూమిని కాగితంపై పంపిణీ చేసినట్లు చూపారు కాని, ఆ భూమిపై హక్కు మాత్రం కల్పించలేదు. ఈ చారిత్రక వాస్తవం వల్ల ఒడిసాలోని సగం రైతాంగం – పేదరికంలోనూ, భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీలుగానూ వున్నారు. వీరి సంఖ్య క్రమంగా పెరుగుతోంది. వీరిలో ఎక్కువమంది ఆదివాసీ, దళిత, మైనారిటీలకు చెందినవారు.

భూసంస్కరణల ద్వారా వ్యవస్థాగతమైన మార్పును రైతాంగం కోరుతుండగా, ప్రభుత్వం మాత్రం సాగునీటికి, ఎరువులకు, హైబ్రిడ్ విత్తనాలకు, పురుగుమందులకు పెట్టుబడి పెట్టి సాంకేతికమైన పరివర్తన ద్వారా పైరుపచ్చ విప్లవం తేవడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. సాంప్రదాయ వ్యవసాయం స్థానంలో వాణిజ్య వ్యవసాయము, ప్రవేశించి రైతాంగాన్ని మార్కెట్‌శక్తుల వలయంలోకి లాగింది.

ఆధునిక ప్రయోగాలకు పెట్టుబడి పెట్టడానికి అవసరమైన అప్పును పుట్టించగల రాజకీయ పలుకుబడి, ఆర్థికశక్తి కల భూస్వామ్య కుటుంబాలను ఇది మరింత బలీయం చేసింది.

పేద రైతాంగమూ, వ్యవసాయ కూలీలు, ముఖ్యంగా కౌలురైతులు ఆధునిక వ్యవసాయాని కవసరమైన పెట్టుబడి లేని కారణంగాను, స్వంత భూమిలేని కారణంగాను తీవ్రంగా నష్టపోయారు. 1991 తర్వాత ప్రవేశపెట్టబడిన నూతన సరళీకృత ఆర్థిక విధానాల ఫలితంగా రాష్ట్రంలో వ్యవసాయరంగ సంక్షోభం మరింత తీవ్రతరమైంది. ఈ సంస్కరణ విధానం ప్రాథమికంగా మార్కెట్ ఆధారిత ఎగుమతుల అభివృద్ధి వ్యూహంతో నిండిన బాహ్యాపరమైన అంశాలతో కూడినది.

సరళీకరణ, ప్రపంచీకరణ, ప్రైవేటీకరణ ఈ విధానాలకు ఆయువుపట్టు వంటివి. 1997, 2008, 2013 రాష్ట్ర వ్యవసాయ విధానాలన్నీ కూడా ప్రపంచ బ్యాంకు, ప్రపంచ ఆర్థికసంస్థ నిర్దేశించిన ప్రకారమే రూపుదిద్దుకున్నాయి. వాటి ప్రకారమే రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తులపై సబ్సిడీలు తగ్గిపోయాయి. ఆహారధాన్యాల మార్కెట్ అస్తవ్యస్తమైంది. ప్రభుత్వ సేకరణ విధానాలు తగ్గుముఖం పట్టాయి. దళారీ మార్కెట్ శక్తులకు అడ్డు అదుపు లేకుండా పోయింది. సీలింగు చట్టాలు తుంగలో తొక్కబడ్డాయి. వ్యాపార పంటలు ప్రోత్సహించబడ్డాయి. కాంట్రాక్టు వ్యవసాయం అనుమతించబడింది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మార్కెటీకరణలో బహుళజాతి సంస్థలు ప్రవేశించటానికి ద్వారాలు తెరవబడ్డాయి. భారత ప్రభుత్వం రెండవ పైరుపచ్చ విప్లవాన్ని ఒరిస్సాతో సహా భారత తూర్పు ప్రాంతంలో ప్రారంభించిన నాటినుండి పరిస్థితి మరింత తీవ్రమైంది. రాష్ట్రంలోనూ, దేశంలోనూ అమలు జరపబడిన ఈ ఆర్థిక విధానాల పర్యవసానంగా చిన్న, సన్నకారు రైతులు, కౌలురైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు మరోసారి తమ భూముల నుండి గెంటివేయబడి, దిక్కులేనివారుగా మిగిలారు.

దీనికి పరాకాష్టగా పబ్లిక్‌రంగ బ్యాంకులనుండి గానీ, ఇతర ఆర్థికసంస్థలనుండి గానీ కౌలురైతులకు, పేద రైతాంగానికి, వ్యవసాయ కూలీలకు ఏ విధమైన రుణ సహాయం లభించక, వారు గ్రామాలలోని వడ్డీ వ్యాపారుల వద్ద అప్పులు తీసుకోవటం, లేకుంటే పంట చేతికి వచ్చాక ఇస్తామనే హామీతో వ్యాపారుల వద్ద ఎరువులు, పురుగుమందులు ఖాతాపెట్టి తెచ్చుకోవటం తప్పనిసరైంది. కానీ ఏ చిన్నపాటి కరువొచ్చినా, వరదలొచ్చినా, ఇంకేవిధమైన ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినా, పంటకు తెగుళ్ళు సోకినా పంటనష్టం వాటిల్లి అప్పులు మరింతగా పెరిగిపోయి పేద రైతాంగం నిలదొక్కుకోలేని స్థితి ఏర్పడింది. తీవ్ర నిస్పృహతో రైతాంగం

గ్రామాలు వదిలి ఇతర ఉపాధి వెతుక్కోవటం లేకుంటే ఆత్మహత్యకు పాల్పడే దుస్థితి దాపురించింది. ఒరిస్సా వరుస కరువుల ఫలితంగా బాలంఘీర్, కలహండి, రాయగడ, కోరాపుట్, నయాగఢ్ జిల్లాల నుండి అనేకమంది రైతులు ఇతర రాష్ట్రాలకు, సుదూర ప్రాంతాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్నాటక, తమిళనాడు, ఢిల్లీ, గోవా తదితర ప్రాంతాలకు అసంఘటిత కార్మికులుగా వలసలు పోతున్నారు. అక్కడి పని పరిస్థితులు కూడా ఏమంత అనుకూలించని స్థితిలో వారిలో చాలామంది తిరిగి వచ్చేశారు. వరుసగా రెండు సంవత్సరాలు కరువుబారిన పడటం, పంటనష్టం జరగటంతో అప్పులు పెరిగిపోయి 2015 చివరి భాగంలో, 2016 ప్రారంభంలో వందమందికి పైగా రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డారు. ఒడిషా ప్రభుత్వం ఈనాటికే దీనిని అంగీకరించకపోగా కుటుంబ కలహాలు, ప్రేమ వైఫల్యాలు, నిస్పృహ, జబ్బులు, తాగుబోతులవటం మూలంగా ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డారంటోంది. మేము 'గణతాంత్రిక్ అధికార్ సురక్షా సంఘటన్' తరఫున ఒక నిజనిర్ధారణ కమిటీగా ఏర్పడి రాష్ట్రంలోని ఎనిమిది జిల్లాల్లో అధ్యయనం సాగించాము. ఆత్మహత్యలకు పాల్పడిన 36 మంది ఇళ్ళకు వెళ్ళాము. ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డవారందరి ప్రధాన వృత్తి వ్యవసాయం కాగా, వారిలో 34 మంది పురుషులు, ఇద్దరు స్త్రీలు. అందరూ కూడా ఎస్.సి, ఎస్.టి, వెనుకబడిన కులాలకు చెందినవాళ్ళే. అందరూ సగటున రెండున్నర ఎకరాలు కలిగిన చిన్న, సన్నకారు రైతులు. అందుకే వారిలో 12 మంది అదనంగా భూమిని కౌలుకు తీసుకుని సాగు చేస్తున్నారు. ప్రతి ఒక్కరూ సాగుకవసరమైన విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగుమందులు తదితరాల కోసం మార్కెట్‌పై ఆధాపడి ఉన్నారు. వివిధ ఏజన్సీల వద్ద వారు బాకీపడి ఉన్నారు. 11 మంది వాణిజ్య బ్యాంకుల వద్ద, 12 మంది కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుల వద్ద, పదిమంది స్వయం సహాయక గ్రూపుల వద్ద, 20 మంది గ్రామీణ వడ్డీ వ్యాపారుల వద్ద, 13 మంది బంధువులు, స్నేహితుల వద్ద, 9 మంది ఎరువులు, పురుగుమందుల దుకాణదారుల వద్ద అప్పుకలిగి ఉన్నారు. ఆత్మహత్యలకు పాల్పడటానికి రైతులకు అనేక కారణాలు ఉన్నాయి. 32 మందికి పంట నష్టం కారణం కాగా, 18 మందికి రుణభారం అధికం కావటం, 8 మందికి వరస కరువులు కారణాలుగా ఉన్నాయి. కుటుంబంలో ప్రధాన వ్యక్తి ఆత్మహత్య అనంతరం 5 కుటుంబాలు తమ పిల్లలను చదువు మాన్పించాయి. 21 కుటుంబాలు వ్యవసాయాన్ని వదిలేశాయి. 17 కుటుంబాలు అప్పులు తీర్చటానికి ఉన్న భూమిని అమ్మేసి భూమిలేనివారుగా మారాయి. లేబర్ మార్కెట్‌లో తమ శ్రమశక్తిని అమ్ముకోవటం మినహా వారికింకేమీ మిగల్లేదు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పరిస్థితి తీవ్రం కావటంతో రైతాంగాన్ని బుజ్జగించటానికి రాజకీయ పార్టీలు బారులుతీరి మొసలి కన్నీరు కారుస్తున్నాయి. కానీ రైతుల కష్టాలు మాత్రం పెరిగిపోతూనే ఉన్నాయి.

ఒరిస్సాలో అభివృద్ధి అంతా విశాల రహదారులు రైల్వేలు, గనులు, ఫ్యాక్టరీలు, ఆనకట్టల చుట్టూ వ్యాపించి ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టుల వల్ల అనేకమంది నిర్వాసితులై తమ ఉపాధిని కోల్పోయారు. మాచ్‌కుండ్, హీరాకుడ్, సలాండీ, బలిమెల, రెంగలి ఉపర్ కోలాబ్, ఊపర్ ఇంద్రావతి, సువర్ణరేఖ వంటి నదీ ప్రాజెక్టులు పెద్దసంఖ్యలో ప్రజలను పారద్రోలి, వారికి నష్టపరిహారం ఇవ్వటంలో, పునరావాసం కల్పించటంలో తీవ్ర ఇబ్బందులకు గురిచేస్తున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నిర్మిస్తున్న పోలవరం ప్రాజెక్టు వల్ల ఒడిషాలోని మల్కనగిరి జిల్లాలో పెద్దసంఖ్యలో గిరిజనులు నిర్వాసితులవుతారు. జమీందారులు, భూయజమానులు మాత్రం వీటి నుండి తగిన లబ్ధి పొందగలుగుతున్నారు. వీరిలో చాలామంది న్యాయస్థానాలలో పోరాడటం ద్వారా కొన్ని రాయితీలు పొందగలుగుతున్నారు. కానీ ఎస్.సి, ఎస్.టిలకు, కౌలుదార్లకు, వ్యవసాయకూలీలకు జీవనోపాధి పోవటం, సామాజిక జీవనం అస్తవ్యస్తం కావటమనేది తీవ్రమైన నష్టం. వాస్తవానికి అభివృద్ధి పేరిట వారు నిరాశ్రయులుగా మారారు.

వలస పాలనలో చేయబడి, వలసానంతరం కూడా కొనసాగుతున్న అటవీ చట్టాలు ఒడిషాలో భూ పరాయీకరణకు దోహదపడ్డాయి. రాష్ట్రంలోని అటవీ విధానం 'ప్రభుత్వమే అడవికి యజమాని' అన్న ప్రధాన సూత్రంపై ఆధారపడి ఉంది. అడవిలోకి ప్రవేశించటంపై నిషేధాజ్ఞలున్నాయి. రాష్ట్రంలో ముడిసరుకులకు, రెవెన్యూ ఆదాయానికి అడవి వనరుగా ఉంది. 'ప్రభుత్వమే అడవికి యజమాని' అన్న విధానం ఒడిషాలోని గిరిజనుల, దళితుల సాంప్రదాయక హక్కులకు, ఆచారాలకు భంగం కలిగించేదిగా ఉంది. అందుకే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలోని ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకు, గిరిజనులకు మధ్య సంబంధాలు పరస్పర వ్యతిరేకంగా మారాయి. రాజ్యం గిరిజనులను అటవీ విధ్వంసకులుగా, ఆక్రమణదారులుగా చూస్తూ వారిని గెంటివేయ చూస్తోంది.

రైతాంగంలోని అట్టడుగువర్గం ఒడిషాలో తమ స్థితికి వ్యతిరేకంగా నిరసన చర్యలు చేపట్టాయి. మహత్తర తెలంగాణా సాయుధ పోరాట కాలం నుండి నేటివరకు కమ్యూనిస్టు విప్లవకారులు ఒడిషాలోని దక్షిణ, పడమటి జిల్లాల్లో వివిధ పోరాట పద్ధతుల ద్వారా భూమి సమస్య ప్రధాన సమస్యగా చేపట్టారు. భూముల నుండి గెంటివేతకు, జప్తులకు వ్యతిరేకంగా రైతాంగం సాగిస్తున్న పోరాటం సారాంశంలో భూస్వామ్య, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటమే. కానీ రాజ్యం దీనిని శాంతిభద్రతల సమస్యగా చూస్తోంది. అది భూమికొరకు పోరాటంగానీ, అది విస్తాపనకు వ్యతిరేక పోరాటంగానీ, అది పునరావాసం కొరకు సాగుతున్న ఉద్యమంగానీ, అది నీటిపై, అడవిపై హక్కుకోసం సాగుతున్న ఉద్యమంగానీ, అది పర్యావరణ పరిరక్షణ కొరకు సాగుతున్న ఉద్యమంగానీ చాషీమూలియా ఆదివాసీ సంఘం ఎప్పుడూ ఈ ఉద్యమాలలో ముందుభాగానే ఉంది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న రైతాంగ వ్యతిరేక విధానాలకు వ్యతిరేకంగా బలమైన రైతాంగ ఉద్యమాన్ని నిర్మించటానికి ఈ ఉద్యమాల నుండి మనం స్ఫూర్తిని పొందాలని నేను ఆశిస్తున్నాను.

(19 నవంబర్ 2016న ఒడిషాకు చెందిన చాషీమూలియా ఆదివాసీ సంఘ రాష్ట్ర మహాసభలో ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షుని ప్రసంగ సారాంశం)

ooooo